

Список використаних джерел

1. А. Резнікова. Особливості обшуку за Кримінальним процесуальним кодексом України. URL: <https://sls-group.com.ua/osoblyvosti-obshuku-za-kryminalnym-protsesualnym-kodeksom-ukrayiny/>.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України: постатейна систематизація окремих правових позицій Верховного Суду / І.В. Гловюк, Д.В. Пономаренко, М.І. Пашковський. Київ: Фенікс, 2019.
3. Криміналістика: підручник / [В.В. Пясковський, Ю.М. Чорноус, А.В. Самодін та ін.]; за заг. ред. В.В. Пясковського. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Філія вид-ва «Право», 2020.

Бразалук Максиміліан Юрійович,
студент 3-го курсу ННІ №3
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: **Сокиран Ф.М.**
професор кафедри криміналістики та
судової медицини, кандидат юридичних
наук, доцент

ВЗАЄМОДІЯ СЛІДЧОГО У СКЛАДІ СЛІДЧО-ОПЕРАТИВНОЇ ГРУПИ З ІНШИМИ ОРГАНАМИ

Розслідування кримінальних правопорушень, їх виявлення та запобігання є одним із ключових завдань правоохоронної системи нашої держави. Найбільш повно та різноманітно ці завдання постають перед правоохоронцями на етапі досудового розслідування. Передусім, з необхідністю ефективного розслідування, запобігання та виявлення кримінальних правопорушень зустрічаються співробітники органів і підрозділів Національної поліції України, що викликано самою сутністю цього органу, а для забезпечення ефективності покладених на правоохоронні органи функцій, законодавцем, у відповідь на рекомендації вітчизняної правової доктрини в галузі криміналістики, кримінального права та кримінального процесу, було розроблено цілий комплекс механізмів реалізації цієї ефективності, яка впливає з основоположних засад кримінального процесу в Україні.

Взаємодія органів досудового розслідування – це достатньо складний вид діяльності, який має на меті мобілізацію передових сил і засобів заради реалізації основоположних завдань і принципів кримінального провадження, зокрема і на етапі досудового розслідування. Ці завдання і принципи сформульовані в Основному законі України, інших законах України, а також підзаконних нормативно-правових актах.

Таким чином, Кримінальним процесуальним кодексом України визначено, що до основних завдань кримінального провадження належить забезпечення повного, швидкого й неупередженого розслідування [1].

Загальновідомо, що впродовж тривалого періоду формування практики розслідування кримінальних правопорушень криміналістична доктрина прийшла до висновку, що значно ефективніше розслідувати справу в умовах, коли кримінальне правопорушення розслідується одночасно в кількох напрямках. Це важливе положення викликає необхідність згадати про такий розділ криміналістики як криміналістична тактика, а саме його підрозділ – криміналістичну версію.

Так, криміналістичною версією називається обґрунтоване припущення, яке стосується сутності розслідування кримінального правопорушення або його окремих обставин, яке має значення для його розслідування, а також пояснює зміст, походження та зв'язок між цими обставинами. В залежності від складності кримінального провадження кількість версій може бути різною.

Будь-яка криміналістична версія потребує перевірки, що представляє собою діяльність, спрямовану на встановлення фактичних обставин, які підтверджують або спростовують припущення, котре складає зміст версії. Ця перевірка включає в себе виведення із версії наслідків, визначення прийомів, методів, а також власне практичну реалізацію плану розслідування. На цьому етапі проводяться процесуальні дії, зокрема, гласні та негласні слідчі (розшукові) дії, оперативно-розшукові заходи, які б підтвердили чи спростували версію. Кінцевим етапом є отримання даних про істинність чи хибність криміналістичної версії [2, С. 313-315].

Як зазначалося вище, в залежності від складності кримінального провадження, версій може бути декілька, тому їх перевірка повинна здійснюватися одночасно в декількох напрямках, у різних місцях, а також з усебічним та паралельним відпрацюванням усіх версій у провадженні, при цьому зосереджуючи зусилля на конкретному важливому етапі розслідування. Тут взаємодія усіх сил і засобів є найбільш доцільною, адже вона проявляється у груповому методі розслідування.

Одним із механізмів реалізації цих завдань стало створення такої форми взаємодії як слідчо-оперативна група (Далі – СОГ). Таким чином, СОГ – це організаційна форма взаємодії слідчих (дізнавачів), працівників оперативних та інших підрозділів поліції з метою виявлення, фіксації, вилучення слідів кримінального правопорушення, речових доказів, установлення свідків і потерпілих, встановлення осіб, які його вчинили, з'ясування обставин, що мають значення для кримінального провадження

До складу СОГ входять: слідчий, працівник оперативного підрозділу, інспектор-криміналіст (технік-криміналіст), а за наявності потреби – кінолог зі службовим собакою. Слідчий є керівником СОГ – діє на підставі плану проведення гласних і негласних слідчих (розшукових) дій, який розробляється з урахуванням пропозицій усіх співробітників інших органів (підрозділів), які входять до складу цієї СОГ. Цей план погоджують керівники органу досудового розслідування та оперативного підрозділу

поліції, він затверджується керівником територіального органу (підрозділу) поліції.

Під час складання плану висуваються та вносяться до нього версії про вчинення кримінального правопорушення, заходи, спрямовані на перевірку цих версій, зазначаються конкретні строки виконання та конкретні виконавці цих заходів [3].

Однією із важливих слідчих (розшукових) дій на етапі досудового розслідування є огляд місця події. Слідчий, перебуваючи на місці події у складі СОГ, скеровує дії інших співробітників та відповідає за якість проведення цієї слідчої (розшукової) дії. Варто також згадати, що серед учасників СОГ є співробітники оперативних підрозділів, які прямо діють на засадах взаємодії зі слідчим, виконуючи його доручення в порядку статті 40 КПК України [1].

Отже, виходячи з вищевикладеного, слідчий – це ключова процесуальна фігура в роботі СОГ, яка організовує та спрямовує її діяльність ще на початковому етапі розслідування кримінального провадження, починаючи з моменту його планування і закінчуючи фіксацією проведення всіх необхідних в рамках кримінального провадження слідчих (розшукових) дій у протоколі. Втім, попри свою відносну процесуальну самостійність, стверджувати, що він є основним у роботі групи є недоцільним, оскільки її структура побудована таким чином, що найбільш раціонально та повно СОГ функціонує в умовах злагодженої взаємодії всіх її учасників.

Список використаних джерел

1. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/conv#n387>.

2. Криміналістика [текст] : підручник. / В. В. Пясковський, Ю. М. Чорноус, А. В. Іщенко, О. О. Алексєєв та ін. – К. : «Центр учбової літератури», 2015. – 544 с.

3. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні: Наказ МВС України від 07.07.2017 № 575 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17#Text>